

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра трудового права, адміністративного права та процесу

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичні вказівки

до семінарських занять та самостійної роботи
для студентів усіх форм навчання

Обговорено і
рекомендовано
на засіданні кафедри
трудового права,
адміністративного права та
процесу
Протокол № 1
від 24 січня 2017 р.

Чернігів ЧНТУ 2017

Право соціального забезпечення. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи для студентів усіх форм навчання / Укл.: Денисенко К.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2017.– 62 с.

Укладачі: ДЕНИСЕНКО КАТЕРИНА ВІКТОРІВНА, асистент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу

Відповідальний за випуск: Рудик Вікторія Анатоліївна,
завідувач кафедри трудового права,
адміністративного права та процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: ХИМЕНКО ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного, господарського права та процесу
Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ».....	6
1.1. Розподіл обсягу годин з дисципліни.....	6
1.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	14

ВСТУП

Право соціального забезпечення є однією з найбільш важливих і складних галузей права, яка охоплює значну кількість правових норм, спрямованих на реалізацію конституційного права громадян на соціальне забезпечення. Необхідність викладення даної навчальної дисципліни пояснюється постійним удосконаленням правового регулювання відносин щодо соціального забезпечення, появою нових організаційно-правових форм, формуванням недержавних видів соціального забезпечення тощо.

Ефективне вивчення та засвоєння, визначеного програмою курсу матеріалу, можливе за умови належного опрацювання студентами змісту лекцій, нормативно-правових актів, навчальних видань та наукових публікацій. Підготовка студентів до семінарського заняття повинна починатися з розгляду питань, відповідно плану заняття, та ознайомлення із запропонованою літературою. Під час розгляду теоретичних питань необхідно звернути увагу на існуючі з цього приводу наукові думки та позиції. Задля розвитку у студентів навиків індивідуального вивчення матеріалу та формування власної точки зору до кожного семінарського заняття пропонуються завдання для індивідуальної та самостійної роботи, опрацювання яких можливе за допомогою використання рекомендованої літератури.

На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни. *Семінарські заняття з права соціального забезпечення* проводяться з метою:

- засвоєння студентом навчального матеріалу;
- закріплення студентом знань, формування вмінь та навичок;
- поглиблення знань студента з важливих і складних тем навчального плану;
- вироблення навичок виступати перед аудиторією та вміння вести дискусії тощо.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Головною метою самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі програми курсу «Право соціального забезпечення». Основними завданнями самостійної роботи є самостійне та поглиблене вивчення студентами відповідних питань

навчальної дисципліни шляхом дослідження та аналізу основної і додаткової літератури, чинного національного та міжнародного законодавства і практики його застосування. Самостійна робота виконується студентами під керівництвом викладача, який здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі. Перш ніж приступити до виконання завдання, необхідно вивчити відповідний лекційний матеріал, опрацювати нормативно-правові акти та ознайомитись з додатковою літературою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- використовувати отримані правові знання у своїй практичній діяльності, розв'язувати правові ситуації;
- орієнтуватися в системі законодавства про соціальне забезпечення;
- самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати норми права соціального забезпечення;
- тлумачити чинне законодавство про соціальне забезпечення.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

1.1. Розподіл обсягу годин з дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин								
		Всього	У тому числі							
			Лек.	Пр.		Лаб.	С.р.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основні теоретичні положення права соціального забезпечення										
1	Загальні засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні	12		2		2		-		8
2	Право соціального забезпечення в системі права України	18		2		2		-		14
Разом за змістовим модулем 1		30		4		4		-		22
Змістовий модуль 2. Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні										
3	Організація та функціонування пенсійної системи в Україні	12		2		2		-		8
4	Види пенсій та особливості пенсійного забезпечення окремих категорій осіб	18		2		2		-		14
Разом за змістовим модулем 2		30		4		4		-		22
Змістовий модуль 3. Правове регулювання надання страхових і державних соціальних допомог										
5	Допомоги за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування	12		2		2		-		8
6	Державні соціальні допомоги	18		2		2		-		14
Разом за змістовим модулем 3		30		4		4		-		22

Змістовий модуль 4. Правове регулювання надання соціальних послуг						
7	Соціальні установи, що надають соціальні послуги	10	2	2	-	6
8	Соціальні послуги, що надаються окремим категоріям осіб	20	2	2	-	16
Разом за змістовим модулем 4		30	4	4	-	22
Усього годин за дисципліну		120	16	16	-	88

1.2. Тематичний план навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основні теоретичні положення права соціального забезпечення.

ТЕМА 1. Загальні засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні

Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення. Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення. Світові системи соціального забезпечення.

Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.

Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне соціальне забезпечення. Недержавне соціальне забезпечення.

Поняття, мета встановлення, принципи формування державних соціальних стандартів. Система і класифікація соціальних нормативів. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт. Застосування державних соціальних стандартів та нормативів у сфері соціального забезпечення. Державні соціальні гарантії. Державний моніторинг застосування державних соціальних стандартів та нормативів.

ТЕМА 2. Право соціального забезпечення в системі права України

Право соціального забезпечення як галузь національного права. Предмет права соціального забезпечення. Особливості врегульованих нормами права моделей суспільних відносин у сфері соціального забезпечення. Функції права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Право соціального забезпечення в системі права України. Співвідношення системи права соціального забезпечення та системи законодавства про соціальне забезпечення. Систематизація законодавства про соціальне забезпечення. Право соціального забезпечення як наука. Право соціального забезпечення як навчальна дисципліна.

Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення. Принципи міжнародного права соціального забезпечення. Соціальна справедливість як загально-правовий принцип права соціального забезпечення. Зміст галузевих принципів права соціального забезпечення.

Внутрішньогалузеві принципи права соціального забезпечення. Співвідношення принципів права соціального забезпечення з принципами суміжних галузей права.

Джерела права соціального забезпечення: поняття, зміст, види. Поняття форм права соціального забезпечення та їх класифікація. Міжнародно-правові акти як джерела та форма права соціального забезпечення. Національні нормативно-правові акти як форма права соціального забезпечення. Локальні нормативні правові акти як форма права соціального забезпечення. Судова практика як джерело права соціального забезпечення. Колізії в праві соціального забезпечення.

Поняття, основні ознаки, види правовідносин у сфері соціального забезпечення. Норми права і їх роль у виникненні та розвитку правовідносин у сфері соціального забезпечення. Юридичні факти в праві соціального забезпечення. Суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення. Об'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення. Зміст соціально-забезпечувальних правовідносин. Матеріальні правовідносини у сфері соціального забезпечення. Соціально-фінансові страхові правовідносини у сфері соціального забезпечення. Процедурні правовідносини у сфері соціального забезпечення.

Юридичні факти непрацездатності в праві соціального забезпечення. Страховий і трудовий стаж та вислуга років як юридичні факти в праві соціального забезпечення. Складні життєві обставини як юридичні факти в праві соціального забезпечення. Строки у праві соціального забезпечення.

Соціальна відповідальність у сфері соціального забезпечення.

Загальнотеоретичний аспект юридичної відповідальності. Юридична відповідальність у праві соціального забезпечення. Цивільно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Адміністративно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність у сфері соціального забезпечення. Кримінально-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення.

Підтримка нужденних і немічних у Київській Русі. Соціальна допомога на українських землях в литовсько-польську добу. Добročинність на українських землях козацької доби. Соціальна підтримка вразливих груп в період до другої половини ХІХст. Соціальна допомога в Росії у другій половині ХІХ ст. до жовтневого перевороту 1917 року. Становлення і розвиток пенсійного законодавства у дореволюційній Росії. Виникнення і розвиток законодавства про соціальне страхування у дорадянський період. Соціальне забезпечення та його законодавча база в СРСР.

Формування законодавчої бази соціального забезпечення в незалежній Україні.

Змістовий модуль 2.

Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні.

ТЕМА 3. Організація та функціонування пенсійної системи в Україні

Трудовий та страховий стаж у пенсійному забезпеченні. Поняття трудового стажу, його види і значення в пенсійному забезпеченні. Обчислення трудового стажу за раніше чинним законодавством. Поняття вислуги років та її значення у пенсійному забезпеченні. Поняття та визначення страхового стажу після набрання чинності Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Порядок обчислення страхового стажу. Коефіцієнт страхового стажу. Порядок підтвердження страхового стажу. Документи, необхідні для підтвердження окремих періодів страхового стажу. Використання показань свідків для встановлення страхового стажу.

Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Система пенсійного забезпечення в Україні. Правовий статус застрахованих осіб. Правовий статус страхувальників. Страхові внески (єдиний соціальний внесок). Правовий статус Пенсійного фонду України.

Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Поняття і загальна характеристика накопичувальної системи. Види пенсійних виплат з коштів накопичувальної системи. Правовий статус Накопичувального пенсійного фонду.

Система недержавного пенсійного забезпечення. Поняття і види недержавних пенсійних фондів. Пенсійні внески. Пенсійний контракт і пенсійна схема. Види пенсійних виплат, умови і строки їх здійснення.

ТЕМА 4. Види пенсій та особливості пенсійного забезпечення окремих категорій осіб

Пенсії за віком в солідарній системі. Поняття пенсії за віком. Загальні умови пенсійного забезпечення за віком. Правове регулювання пільгового пенсійного забезпечення за віком. Розмір пенсії за віком. Підвищення розміру пенсії за віком у разі відстрочки часу її призначення. Підвищення та надбавки до пенсій за віком відповідно до чинного законодавства. Порядок звернення за призначенням пенсії.

Пенсії по інвалідності в солідарній системі. Поняття пенсії по інвалідності. Умови призначення пенсії по інвалідності. Особливості обрахування страхового стажу при призначенні пенсії по інвалідності. Розмір пенсії по інвалідності. Особливості призначення пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності. Пенсії по інвалідності постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві. Порядок звернення за призначенням пенсії.

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Умови призначення пенсії у зв'язку

з втратою годувальника. Період, на який призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника. Зміна розміру пенсії. Особливості призначення пенсії. Призначення пенсії на всіх членів сім'ї. Виділення частки пенсії. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві. Порядок звернення за призначення пенсії.

Індексація та перерахунок пенсії в солідарній системі. Виплата пенсії. Припинення та поновлення виплати пенсії в солідарній системі. Утримання та відрахування із пенсії.

Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб. Загальна характеристика пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб. Пенсії за вислугу років. Пенсії по інвалідності. Пенсії в разі втрати годувальника.

Пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Пенсії за особливі заслуги перед Батьківщиною. Пенсійне забезпечення суддів. Пенсійне забезпечення іноземців та осіб без громадянства. Пенсійне забезпечення громадян України, що працюють за кордоном. Пенсійне забезпечення засуджених.

Змістовий модуль 3.

Правове регулювання надання страхових і державних соціальних допомог.

ТЕМА 5. Допомоги за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Поняття, ознаки і види допомог за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Допомога по тимчасовій втраті працездатності та її види.

Допомога по вагітності та пологам застрахованим жінкам.

Допомога по безробіттю. Умови, тривалість та розміри виплати допомоги.

Допомога на поховання за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування та її види.

Відшкодування збитків, заподіяних потерпілому каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'ю, пов'язаним із виконанням трудових обов'язків. Страхова виплата втраченого заробітку залежно від ступеню втрати потерпілим професійної працездатності (щомісячна страхова виплата). Страхова виплата в установлених випадках одноразової допомоги потерпілому (членам його сім'ї та особам, які перебували на його утриманні). Страхова виплата дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного заварювання її матері під час вагітності. Страхові витрати на медичну та соціальну допомогу.

ТЕМА 6. Державні соціальні допомоги.

Поняття, ознаки і види державних соціальних допомог.

Державна допомога сім'ям з дітьми. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами. Допомога при народженні дитини. Допомога при усиновленні дитини. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування. Допомога на дітей одиницями матерям.

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.

Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам.

Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.

Компенсаційні виплати та допомоги громадянам які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.

Інші державні соціальні допомоги.

Змістовий модуль 4. Правове регулювання надання соціальних послуг

ТЕМА 7. Соціальні установи, що надають соціальні послуги.

Співвідношення понять «соціальні послуги» та «соціальне обслуговування». Види соціальних послуг та форми їх надання. Суб'єкти соціально-обслуговувальних правовідносин та їх правовий статус.

Організація діяльності з надання соціальних послуг. Порядок надання соціальних послуг. Порядок і умови отримання соціальних послуг. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею. Фінансування соціальних послуг.

Інтернатні установи системи Міністерства соціальної політики України. Будинки інтернат для громадян похилого віку, геріатричний пансіонат, пансіонат для ветеранів війни та праці. Психоневрологічний інтернат. Дитячий будинок інтернат. Спеціальний будинок інтернат.

Територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг). Відділення соціальної допомоги вдома територіального центру. Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання територіального центру. Відділення денного перебування територіального центру. Відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги територіального центру.

Реабілітаційні установи для інвалідів та дітей-інвалідів. Центр соціальної реабілітації дітей інвалідів. Реабілітаційна установа змішаного типу для інвалідів та дітей-інвалідів. Центр професійної реабілітації інвалідів. Навчально-реабілітаційний центр.

ТЕМА 8. Соціальні послуги, що надаються окремим категоріям осіб.

Забезпечення населення технічними засобами реабілітації. Забезпечення інвалідів автомобілями. Санаторно-курортне лікування як вид соціального обслуговування.

Соціальні послуги, що надаються органами Міністерства охорони здоров'я України.

Соціальні послуги, що надаються бездомним громадянам. Соціальне обслуговування біженців у пунктах їх тимчасового розміщення. Соціальні послуги, що надаються безробітним. Соціальні послуги, що надаються потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

Ритуальне обслуговування громадян.

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль 1.

Основні теоретичні положення права соціального забезпечення.

Семінарське заняття № 1

на тему: «Соціальне забезпечення як категорія права соціального забезпечення та його організаційно-правові форми»

План заняття

1. Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення.
2. Право на соціальне забезпечення та його гарантії.
3. Поняття, загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення та їх види.
4. Державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняття «соціальна держава».
2. Назвіть та розкрийте основні ознаки соціальної держави.
3. Яка країна є родоначальницею моделі «соціальної держави»?
4. Яка країна є родоначальницею «держави добробуту»?
5. Назвіть основні соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення.
6. Назвіть та охарактеризуйте моделі соціальної політики.
7. Обґрунтуйте публічний або приватний характер права соціального забезпечення.
8. Визначте мету соціальної політики України на сучасному етапі державотворення.

Теми рефератів

1. Соціальна держава та її роль у проведенні соціальної політики у сфері соціального забезпечення.
2. Співвідношення понять «соціальне забезпечення» та «соціальний захист».
3. Функції соціального забезпечення.
4. Гарантії права на соціальне забезпечення.
5. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як організаційно-правова форма соціального забезпечення.
6. Державне соціальне забезпечення як організаційно-правова форма соціального забезпечення.
7. Правове регулювання державних соціальних стандартів.

Питання для самостійного опрацювання

1. Соціальні зобов'язання держави у соціальній сфері.
2. Світові системи соціального забезпечення.
3. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина.
4. Недержавне соціальне забезпечення та його види.
5. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт.

Тестові завдання

- 1. Право на соціальне забезпечення в Україні мають:**
 - а) виключно громадяни України;
 - б) виключно непрацездатні громадяни України та іноземці;
 - в) будь-які особи, що на момент виникнення соціального ризику знаходились на території України;
 - г) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, якщо вони постійно проживають в Україні.

- 2. Функцію з соціального захисту громадян і з соціального забезпечення в Україні здійснює:**
 - а) держава;
 - б) Комітет міністрів Ради Європи;
 - в) підприємство;
 - г) громада.

- 3. Основною функцією права соціального забезпечення є:**
 - а) функція контролю;
 - б) відтворювальна;
 - в) нормативна;
 - г) захисна.

- 4. Найпоширенішою в Україні організаційно-правовою формою соціального забезпечення є:**
 - а) загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
 - б) державне соціальне забезпечення за бюджетних коштів;
 - в) змішане соціальне забезпечення окремих категорій громадян;
 - г) недержавне соціальне забезпечення.

- 5. Поняття «система правових, економічних, організаційних, регуляторно-контролюючих та політичних заходів і дій, що визначаються на державному рівні і здійснюється органами державної та місцевої влади і управління, іншими суб'єктами з метою розробки та втілення соціальних програм та соціальної практики, спрямованої на задоволення соціальних потреб суспільства, дотримання соціальних**

прав та свобод громадян, збалансованості соціальних інтересів людини, соціальних груп, суспільства, досягнення соціальних цілей, вирішення соціальних завдань, формування соціальних цінностей» відповідає терміну:

- а) соціальна політика;
- б) соціальний захист;
- в) соціальне забезпечення;
- г) соціальне страхування.

Нормативно-правові акти та література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – ст. 121.
3. Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії [Електронний ресурс] : Закон України № 2017-III від 05.10.2000 р. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
4. Про прожитковий мінімум. Закон України від 15 липня 1999 року № 966-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 38. – ст. 348.
5. Головощенко О.С. Європейський соціальний простір: проблеми формування / О.С. Головощенко, М.Г. Окладна // Юридичний науковий електронний журнал.- 2015.- № 3.- С 12-14.
6. Жуковська А. Ю. Соціальна і гуманітарна політика : навчальний посібник / Жуковська Аліна Юріївна. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 250 с.
7. Колосовська І. Сучасні підходи до реформування соціальної політики держави як регулятора розвитку соціальної сфери/ І. Колосовська // Ефективність державного управління . Зб.наук.праць.-2015.- Вип. 43.- С 152-158.
8. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: Монографія / О.В. Макарова ; Ін-т демо- графії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. — К., 2015. — 244 с.
9. Соціальна політика в Україні: реалії та перспективи оновлення / За ред. В.Г.Никифоренка - Монографія / МОН України. Одеський над. Економічний унів-тет. Одеса, 2015. - 363 С.
10. Піддубна М.М. Суть і значення соціального забезпечення у побудові соціальної держави / М.М. Піддубна, О.І. Кисельова // Діяльність органів публічної влади щодо забезпечення стабільності та безпеки суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Суми, 21-22 травня 2015 р..- Суми: СДУ, 2015.- С. 216-219.
11. Побережний О. В. Соціальна політика держави в контексті трансформаційних процесів / О. В. Побережний // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління. - 2010. - Вип. 1. - С. 216-221.

12. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / О. М. Ярошенко, Г. О. Барабаш, Н. М. Вапнярчук та ін. ; за ред. О. М. Ярошенка. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 458 с.

13. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / Т. А. Занфірова, М. І. Іншин, С. М. Прилипко та ін. ; за заг. ред. Т. А. Занфірової, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х. : ФІНН, 2012. – 640 с.

14. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи : навч.-наук. вид. / авт. кол. : В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситник та ін. ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. – К.; Львів : НАДУ, 2012. – 368 с.

15. Туленков М. В. Соціальний захист у соціологічному вимірі : монографія. – К. : ІПК ДСЗУ, 2010. – 178 с.

16. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики: Навч. посіб. – К. : МАУП, 2002. – 200 с.

17. Собченко В. В. Історико-національні етапи розвитку соціального захисту населення / В. В. Собченко / Теорія та практика державного управління. – 2011. – Вип. 4. – С. 216-229.

18. Соціальний захист населення України : Навч. посіб. / [авт. кол. І. Ф. Гнибіденко, М. В. Кравченко, О. М. Коваль та ін.]; за заг. ред. М. В. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : Вид-во «Фенікс», 2010. – 212 с.

19. Сташків Б.І. Вступ до права соціального забезпечення: навч.посібник. Чернігів, Десна, 2014.-С 5-167.

20. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: навч.посібник, Київ, «Знання», 2005. – С. 14-20, 40-66.

21. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. – Чернігів : ПАТ "ПВК" "Десна", 2016.- 692 с.

22. Ярошенко О.М. Солідарність засаднича категорія соціального забезпечення // Сучасні проблеми трудового та пенсійного законодавства : матеріали ІV Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 листопада 2015 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2015. – 354 с.

Семінарське заняття № 2

на тему: «Право соціального забезпечення як самостійна галузь права»

План заняття

1. Поняття, предмет, метод і система права соціального забезпечення.
2. Галузеві принципи права соціального забезпечення.
3. Джерела і форми права соціального забезпечення.

4. Поняття, ознаки, види та елементи правовідносин у сфері соціального забезпечення.

5. Відповідальність у сфері соціального забезпечення.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення права соціального забезпечення як галузі права.
2. За якими ознаками визначається самостійність галузі права?
3. Які суспільні відносини можуть бути предметом правового регулювання?
4. Які суспільні відносини регулюються правом соціального забезпечення?
5. Які підгалузі права можна виділити в структурі права соціального забезпечення?
6. Сформулюйте визначення поняття принципів права соціального забезпечення.
7. У чому полягає значення принципів права соціального забезпечення?
8. Які принципи можна віднести до пенсійного права, допомогового права та соціально-обслуговувального права?
9. Дайте визначення термінів „джерела права” і „форми права”.
10. Яка різниця між джерелами і формами права соціального забезпечення?
11. У чому полягають особливості форм (джерел) права соціального забезпечення?
12. Що розуміють під правовідносинами в сфері соціального забезпечення?
13. Назвіть основні ознаки правовідносин із соціального забезпечення.
14. З яких елементів складається правосуб'єктність?
15. Назвіть суб'єктів, що надають соціальне забезпечення та суб'єктів, що отримують таке забезпечення?

Теми рефератів

1. Коло суспільних відносин, що регулюються правом соціального забезпечення.
2. Система права соціального забезпечення як галузі права, науки та навчальної дисципліни.
3. Концепції принципів права соціального забезпечення в українській фаховій літературі.
4. Поняття, особливості та класифікація форм права соціального забезпечення.
5. Судові рішення як джерела права соціального забезпечення.
6. Норми права у сфері соціального забезпечення.
7. Види правовідносин у сфері соціального забезпечення.
8. Юридичні факти як підстава виникнення та припинення соціально-забезпечувальних правовідносин.

Питання для самостійного опрацювання

1. Критерії виділення права соціального забезпечення у самостійну галузь права.
2. Систематизація законодавства про соціальне забезпечення.
3. Принципи міжнародного права соціального забезпечення.
4. Нормативно-правові принципи права соціального забезпечення.
5. Матеріальні правовідносини у сфері соціального забезпечення.
6. Процедурні правовідносини у сфері соціального забезпечення.

Тестові завдання

1. До основних ознак методу права соціального забезпечення належать:

- а) імперативно-диспозитивне регулювання;
- б) поєднання централізованого регулювання з регіональним, муніципальним і локальним;
- в) винятково договірне регулювання;
- г) зумовленість виникнення, зміни і припинення правовідносин специфічними юридичними фактами (як правило, подіями, що не залежать від волі людей).

2. Частинами, на які поділяється система права соціального забезпечення, є:

- а) спеціальна та особлива;
- б) загальна та спеціальна;
- в) загальна та особлива;
- г) загальна, особлива та спеціальна.

3. Зазначте, до якої частини системи галузі права соціального забезпечення належить такий інститут, як правовідносини з соціального забезпечення:

- а) особливої;
- б) загальної;
- в) спеціальної;
- г) не належить до жодної.

4. Відносини, які виникають з приводу розгляду спорів у сфері соціального захисту, - це:

- а) процедурні відносини;
- б) процесуальні відносини;
- в) арбітражні відносини;
- г) примирні відносини.

5. Відносини у сфері соціального забезпечення, які виникають та існують при визначенні і встановленні юридичних фактів, що є

необхідними для існування матеріальних відносин соціального забезпечення, - це:

- а) процедурні відносини;
- б) процесуальні відносини;
- в) матеріальні відносини;
- г) немає правильної відповіді.

Нормативно-правові акти та література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.

2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – ст. 121.

3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — №46 . — Ст. 403.

4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№ 49-51. - ст. 376.

5. Андрійв В.В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення» / В.В.Андрійв. – Луганськ, 2011. – 23с.

6. Бондарук М. Соціальне страхування в Україні: правові аспекти становлення та розвитку / М. Бондарук. – Чернівці: Рута, 2002. – 247 с.

7. Бурак В. До питання про джерела права соціального забезпечення/ В. Бурак // Вісник Львівського університету. Серія : Юридична література № 38. – С. 362-369.

8. Горбатенко О.В. Становлення та розвиток вчення про правовідносини у сфері соціального забезпечення / О.В.Горбатенко / Економіка та право. Науковий журнал. – 2012. - № 2 (33). – С. 52-58.

9. Горбатенко О.В. Щодо змісту правовідносин з пенсійного забезпечення / О.В.Горбатенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2012. – Вип. 19. – С. 11-14.

10. Гурик А.Ю. Поняття та характерні риси пенсійних правовідносин державних службовців у сучасних умовах / А.Ю.Гурик // Наука і правоохорона. – 2013. - № 1 (19). – С. 133-138.

11. Казанчан А.А. Принципи права соціального забезпечення України/А.А. Казанчан// Вісник Одеського національного університету. Серія Правознавство. – Одеса, 2011. – Т.16, Вип. 3. – С. 122-127.

12. Кобернюк С.В. Джерела права соціального забезпечення: дія в просторі / С.В. Кобернюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія „Юридичні науки”. – 2013. – Вип. 5. Том 1. – С. 111 – 113.

13. Корнева П.М. Щодо механізму реалізації принципу справедливості в соціальному забезпеченні/ П.М. Корнева// Часопис Київського університету права. – 2015. – № 1. – С. 172-175

14. Ласько І. Класифікація джерел права соціального забезпечення України / І. Ласько // Вісник Львівського університету. Серія юридична. Випуск 47. – 2008.- С.117-123.

15. Пенсійні правовідносини в Україні: монографія (Н.М. Хуторян, Я.В. Сімушкіна, М.П. Стадник, А.А. Ширант, М.М. Шумило). К: вид. «Юридична думка», 2013.-276 с.

16. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / О. М. Ярошенко, Г. О. Барабаш, Н. М. Вапнярчук та ін. ; за ред. О. М. Ярошенка. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 458 с.

17. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичні аспекти: монографія (В.В. Андрійів, О.В. Москаленко, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенко).- Х.:вид. «ФІНН»,2011-280 с.

18. Правові проблеми пенсійного забезпечення в Україні : монографія / Хуторян Н. М., Вишновецька С. В., Дріжчана С. В., Іншин М. І., Кравчук Т. В., Коробенко Н. П., Лаврів О. Я., Лазор Л. І., Сімутіна Я. В., Стадник М. П., Скоробагатко А. В., Татаренко Г. В., Швець В. О., Шумило М. М. / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Н. М. Хуторян. — К. : Ін Юре, 2012. — 540 с.

19. Рошканюк В.М. Процедурні та процесуальні правовідносини у праві соціального забезпечення / В.М.Рошканюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право. Вип. 25, 2014. – С. 107-110.

20. Сільченко С.О.Щодо поняття «загальнообов'язкове державне соціальне страхування» / С.О.Сільченко // Підприємництво, господарство і право. – 2011. - № 6. – С. 87-90.

21. Стаховська Н.М. Відносини в праві соціального забезпечення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення» / Н.М.Стаховська. – К., 2000. – 21с.

22. Сташків Б.І Проблеми предмета та системи права соціального забезпечення: навч.видання, Чернів, 2012.-с 237.

23. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: навч.посібник, Київ, «Знання», 2005.-с 67-294 .

24. Сташків Б.І. Поняття методу та правового режиму права соціального забезпечення: навч.видання, Чернігів, 2011.- 88 с.

25. Сташків Б.І. Строки у праві соціального забезпечення: навч.видання.Чернігів, 2010.- 88 с.

26. Сташків Б.І. Юридичні факти в праві соціального забезпечення: монографія, Чернігів, 2008.- 260 с.

27. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. – Чернігів : ПАТ "ПВК" "Десна", 2016.- 692 с.

28. Чернявська Г.П. Процедурні правовідносини соціального забезпечення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення» / Г.П.Чернявська. – К., 2014. – 19с.

29. Ширант А.А. Принципи пенсійного забезпечення: монографія. К.: ДІА,2012.-192 с.

30. Шумило М.М. Криза джерел права соціального забезпечення як причина кодифікації пенсійного законодавства / М.М. Шумило // Держава і право. Юридичні і політичні науки. Зб. праць. – К.: 2010. – Вип.29. – С. 281-286.

31. Шумило М.М. Правовідносини у сфері пенсійного забезпечення в Україні: монографія. К.: «Ніка-Центр»,2016.-680 с.

32. Шумна Л. До проблеми принципів інституту соціального обслуговування/ Л. Шумна// Протиправна поведінка: погляд крізь призму юридичної науки: матер. І Всеукр. наук. - практ. конф. (за заг. ред. І.Г. Богатирьова. – Ніжин: Вид. П.П. Лисенка, 2012. С. 184-186.

Семінарське заняття № 3 **на тему: «Страховий стаж. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні»**

План заняття

1. Поняття та види страхового стажу.
2. Підтвердження страхового стажу.
3. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.
4. Накопичувальна система пенсійного страхування.
5. Система недержавного пенсійного забезпечення.
6. Правовий статус Пенсійного Фонду України.

Контрольні питання

1. Поняття і значення страхового стажу.
2. Як обчислюється страховий стаж?
3. Обґрунтуйте відмінність між поняттями “трудовий стаж” і “страховий стаж”.
4. Дайте визначення поняття «застрахована особа».
5. Дайте визначення поняття «коефіцієнт страхового стажу»
6. Розкрийте структуру системи пенсійного забезпечення в Україні.
7. Нормативно-правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні.
8. Поняття персоніфікованого обліку у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та порядок ведення.
9. В яких одиницях обчислюється страховий стаж?
10. Перерахуйте права та обов'язки застрахованої особи.

Теми рефератів

1. Правовий статус суб'єктів загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
2. Види пенсійних виплат з коштів накопичувальної системи пенсійного страхування.
3. Правовий статус Накопичувального пенсійного фонду.
4. Поняття та види пенсійних виплат у системі недержавного пенсійного забезпечення.

Питання для самостійного опрацювання

1. Обчислення страхового стажу.
2. Страхові внески (єдиний соціальний внесок).
3. Договори страхування довічних пенсій.
4. Довічні пенсії.
5. Поняття та види недержавних пенсійних фондів.
6. Пенсійний контракт і пенсійна схема.

Тестові завдання

1. Страховий стаж має значення:

- а) для призначення пенсії;
- б) для призначення надбавки до пенсії;
- в) для надання окремих видів допомоги;
- г) усі наведені варіанти.

2. В якому році було прийнято Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»:

- а) 1999р.;
- б) 2000р.;
- в) 2003 р.;
- г) 2004 р.

3. Право на добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування мають особи, які досягли:

- а) 15-річного віку;
- б) 16-річного віку;
- в) 17-річного віку;
- г) 18-річного віку.

4. Система пенсійного забезпечення України складається:

- а) з двох рівнів;
- б) з трьох рівнів;
- в) з чотирьох рівнів;
- г) з п'яти рівнів.

5. За рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюються такі пенсійні виплати:

- а) пенсія за віком;
- б) пенсія по інвалідності
- в) довічна пенсія;
- г) пенсія за вислугу років.

6. Систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування становлять:

- а) 1 та 2 рівні системи пенсійного забезпечення;
- б) 1 та 3 рівні системи пенсійного забезпечення;
- в) 1, 2 та 3 рівні системи пенсійного забезпечення;
- г) 3 та 4 рівні системи пенсійного забезпечення.

7. Умови та порядок пенсійного забезпечення визначаються:

- а) законами та підзаконними нормативно-правовими актами;
- б) виключно законами;
- в) підзаконними нормативно-правовими актами;
- г) законами та локальними нормативними актами.

8. До страхувальників відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» не належать:

- а) роботодавці;
- б) підприємства, установи, організації, військові частини та органи, які виплачують заробітну плату;
- в) Фонд соціального страхування на випадок безробіття;
- г) Фонд соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

9. До суб'єктів солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування не належать:

- а) застраховані особи, а в окремих випадках, визначених Законом, – члени сімей та інші особи;
- б) орган місцевого самоврядування;
- в) страхувальники;
- г) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

10. До суб'єктів системи накопичувального пенсійного забезпечення не належать:

- а) особи, від імені та на користь яких здійснюється накопичення та інвестування коштів;

- б) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;
- в) недержавні пенсійні фонди;
- г) Пенсійний фонд.

Нормативно-правові акти та література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – ст. 121.
3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — №46 . — Ст. 403.
4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№ 49-51. - ст. 376.
5. Про збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 2, / № 2-3 /. – ст. 11.
6. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09 липня 2003 р. № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47-48. – ст. 372.
7. Андріїв В. В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект / В. В. Андріїв, О. В. Москаленко, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – Х.: ФІНН, 2011. – 280 с.
8. Андріїв В.В. Роль та значення страхового стажу в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування / Соціальне право України : науковий збірник / Чергніг. держ. технол. ун-т, Укр. асоц. фахівців труд. права. – Чернігів : Чергніг. держ. технол. ун-т, 2012. - № 1 (1). – 289 с.
9. Антіпов О.М. Функціонування системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні / О.М.Антіпов, О.О. Недобєга // Часопис економічних реформ №3(7). – 2012. – С.46-50.
10. Болотіна Н. Б. Право людини на соціальній захист в Україні / Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2010. – 107 с. Горбачова О. Пенсійний контракт як підстава надання послуг з недержавного пенсійного забезпечення / З. О. Горбачова // Підприємництво, госп-во і право. – 2010. – № 9. – С. 72-76.
11. Голда Є.С. Сучасний стан та перспективи розвитку недержавних пенсійних фондів України [Електронний ресурс] / Є.С. Голда // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля . – 2013. – № 16. – С. 104- 107.

12. Даценко В. В. Пенсійне страхування як чинник стимулювання трудової активності населення / В. В. Даценко // Вісн. Дніпропетр. держ. фін. акад.: економ. науки. – № 2 (16). – Д., 2010. – С. 63 – 73.

13. Жернаков В. В. Диференціація пенсійного забезпечення та перспектив законодавчого регулювання соціальної політики в Україні / В. В. Жернаков // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. України. – 2006. – № 4 (37). – С. 20-27.

14. Заєць О.М. Страховий стаж: поняття та умови обчислення / О.М. Заєць, Д.Г. Кригіна // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - № 1. – 2013. – С. 185-192.

15. Карамішев Д. В. Організаційно-правові засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування / Д. В. Карамішев, Л. Є. Карамішева // Актуальні проблеми державного управління. – 2011. – № 2. – С. 214-221.

16. Кисельова О. І. Щодо співвідношення понять «трудоий» та «страховий» стаж / О. І. Кисельова // Захист прав людини – європейський вимір України: матеріали міжнародної науково – практичної конференції, присвяченої 10-річчю УАФТП; м. Севастополь, 6-9 червня 2013 р. / За ред. проф. В. С. Венедіктова. – Севастополь: Українська асоціація трудового права, Севастопольський інститут банківської справи УАБС НБУ, 2013. – 312 с.

17. Кучма О. Особливості обчислення страхового стажу працівників, роботодавцями яких є платники єдиного податку / О. Кучма // Вісн. прокуратури. – 2010. – № 10. – С. 110-114.

18. Кучма О. Л. Страховий стаж як категорія трудового права і права соціального забезпечення України [Текст] : монографія / 239 О. Л. Кучма ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. - 2013. – 202 с.

19. Луценко Т. О. Спеціальний стаж та його значення в системі пенсійного забезпечення / Т. О. Луценко // Право і безпека. – 2004. – № 3/1. – С. 113-117.

20. Малюга Л. Ю. Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи / Л. Ю. Малюга. – К.: Хай-ТЕК Прес, 2013. – 264 с.

21. Морозова О. Міжнародні стандарти побудови пенсійної системи / О. Морозова // Вісн. Пенс. фонду України. – 2004. – № 12. – С. 17-19.

22. Москаленко О. В. Основні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування в умовах ринкової економіки / О. В. Москаленко. – Х.: Юрайт, 2013. – 400 с.

23. Оклей І. В. Страховий стаж, його зміст та значення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування / І. В. Оклей // Держава і право. Юрид. і політ. науки. – К., 2006. – Вип. 32. – С. 332-338.

24. Орловський О. Я. Правова природа пенсії як основного виду соціального забезпечення / О. Я. Орловський // Наук. вісн. Чернівецьк. ун-ту: Правознавство: [зб. наук. пр.]. – Чернівці: Рута, 2005. – Вип. 273. – С. 63-66.
25. Надточій Б. О. Пенсія в Україні: Коментар до Закону України “Про загальнообов’язкове державне страхування” / Б. О. Надточій. Л. А. Демчук. – К.: ЮрінкомІнтер, 2006. – 512 с.
26. Пасічніченко С. Правовий зміст понять “інвалід” та “інвалідність” / С. Пасічніченко // Підприємництво, госп-во і право. – 2005. – № 11. – С. 138-140.
27. Пенсійні правовідносини в Україні / відп. ред. Н. М. Хуторян, Я. В. Сімутіна. – К.: Юрид. думка, 2013. – 276 с.
28. Правові проблеми пенсійного забезпечення в Україні / наук. ред.: Н. М. Хуторян, М. М. Шумило. – К.: Ін Юре, 2012. – 540 с.
29. Прийменко О. Правове регулювання процедури підтвердження факту утриманства при призначенні пенсії у зв’язку з втратою годувальника / О. Прийменко // Підприємництво, госп-во і право. – 2010. – № 8. – С. 121-124.
30. Прилипко С. М. Недержавне пенсійне забезпечення у системі соціального захисту в Україні / С. М. Прилипко // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2000. – С. 63-66.
31. Селезень Ю. Ю. Недержавне пенсійне забезпечення як напрям розширення системи соціального захисту населення в Україні / Ю. Ю. Селезень // Управління розвитком. – 2014. – № 2. – С. 163-165.
32. Сільченко С. Правове регулювання пенсійної реформи // С. Сільченко // Підприємництво, госп-во і право. – 2010. – № 10. – С. 141-143. 226
33. Сирота И. М. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины (научно-практический комментарий и сборник нормативных актов) / И. М. Сирота. – 5-е изд., перераб. и доп. – Харьков: Одиссей, 2004. – 704 с.
34. Скоробагатько А. В. Правове регулювання пенсійного забезпечення наукових працівників / А. В. Скоробагатько. – О.: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2006. – 161 с.
35. Сташків Б. І. Проблеми пенсійного забезпечення [Текст] : навчальне видання / Б. І. Сташків. – Чернігів : чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 140 с.
36. Сташків Б. І. Юридичні факти в праві соціального забезпечення / Б. І. Сташків. – Чернігів: Ред.-вид. комплекс “Деснянська правда”, 2008. – 260 с.
37. Татаренко Г. В. Договірне регулювання пенсійного забезпечення в Україні / Г. В. Татаренко. – Луганськ: Література, 2011. – 220 с.
38. Тищенко О. В. Соціально-правові аспекти реалізації пенсійної реформи в Україні та країнах Європейського Союзу / О. В. Тищенко, Є. Ф. Томін. – К.: ВГЛ “Обрії”, 2009. – 186 с.
39. Швець В. О. Правове регулювання пенсійного забезпечення суддів в Україні / В. О. Швець. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 208 с.

40. Ширант А. А. Принципи пенсійного забезпечення / А. А. Ширант. – К.: ДІА, 2012. – 192 с.

41. Шумна Л. П. Інвалідність та її правові наслідки / Л. П. Шумна // Акт. пробл. політики: зб. наук. пр. – 2001. – Вип. 12. – С. 244-247.

42. Шумна Л. П. Пенсійна система України: зміст та правове регулювання / Л. П. Шумна // Акт. пробл. держави і права: зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 30. – С. 46-50.

43. Шумило М. М. Современное состояние пенсионного законодательства в Украине / М. М. Шумило // Социал. и пенс. право. – 2011. – № 4. – С. 38-40.

44. Фещук В. В. Правове регулювання пенсійного страхування в Україні (фінансово-правовий аспект) / В. В. Фещук, Ю. О. Тараненко, Ю. І. Пивовар. – К.: Аванпост-Прим, 2010. – 189 с. 227

45. Хуторян Н. М. Нова пенсійна реформа чинаступ на пенсійні права громадян України? / Н. М. Хуторян // Правова держава. – 2011. – Вип. 22. – С. 311-316.

46. Ярошенко О. М. Недержавні пенсійні фонди як професійні учасники інвестування інноваційного розвитку України / О. М. Ярошенко // Акт. питання прав. регулювання інвестиційних відносин. – К.: Ред. журн. “Право України”. – Х.: Право, 2013. – С. 138-158.

Семінарське заняття № 4

на тему: Види пенсій та особливості пенсійного забезпечення окремих категорій осіб

План заняття

1. Поняття пенсії за віком у солідарній системі.
2. Загальні умови пенсійного забезпечення за віком.
3. Механізм розрахунку розміру пенсій за віком.
4. Підвищення розміру пенсії за віком у разі відстрочки часу її призначення.
5. Підвищення та надбавки до пенсій за віком. Порядок звернення за призначенням пенсії.
6. Поняття пенсії по інвалідності. Умови призначення пенсії по інвалідності.
7. Розмір пенсії по інвалідності. Особливості призначення пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності.
8. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника.
9. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника.
10. Індексація та перерахунок пенсії в солідарній системі.

Контрольні питання

1. Дайте визначення пенсій у солідарній пенсійній системі й назвіть їх види.
2. Хто має право на отримання пенсій із солідарної системи?
3. Хто має право на мінімальний розмір пенсії за віком?
4. Що таке коефіцієнт страхового стажу та як він визначається?
5. Відмінності пенсії за віком від пенсій за вислугу років.
6. Строк виплати пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності або відновлення працездатності.
7. У чому полягає особливість пенсійного забезпечення осіб звільнених з військової служби?
8. Які підстави й порядок призначення пенсії за особливі заслуги перед Україною?
9. Види пільг і компенсацій громадянам, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи.
10. Нормативно-правове регулювання проведення індексації та перерахунку пенсій.
11. Механізм проведення індексації та перерахунку пенсій.
12. Порядок виплати пенсії особам, які перебувають на повному державному утриманні
13. Підстави для припинення та поновлення виплати пенсії.
14. Порядок виплати пенсії у разі виїзду за кордон.
15. Порядок виплати недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера.
16. Розмір допомоги на поховання пенсіонера.
17. Правове регулювання дострокових пенсій за віком.

Теми рефератів

1. Правове регулювання пільгового пенсійного забезпечення за віком.
2. Пенсії по інвалідності постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві.
3. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві.
4. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.
5. Пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
6. Пенсійне забезпечення науково-педагогічних працівників.

Питання для самостійного опрацювання

1. Призначення та виплата пенсій у солідарній системі.
2. Припинення та поновлення виплати пенсії в солідарній системі.
3. Утримання та відрахування із пенсій у солідарній системі.
4. Пенсії за особливі заслуги перед Батьківщиною.

5. Пенсійне забезпечення іноземців та осіб без громадянства.
6. Пенсійне забезпечення громадян України, що працюють за кордоном.
7. Пенсійне забезпечення засуджених.

Тестові завдання

1. Пенсія за віком у солідарній системі призначається відповідно до:

- a) Закону України «Про пенсійне забезпечення»;
- б) Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;
- в) Закону України «Про збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
- г) Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення».

2. З якого віку чоловіки мають право на пенсію за віком у солідарній системі за чинним законодавством:

- a) 55 років;
- б) 58 років;
- в) 60 років;
- г) 62 роки.

3. Особи мають право на призначення пенсії за віком при наявності страхового стажу не менше:

- a) 15 років;
- б) 20 років;
- в) 25 років;
- г) 30 років.

4. Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється в розмірі:

- a) прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- б) прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- в) мінімальної заробітної плати;
- г) неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

5. Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється за наявності у чоловіків:

- a) 25 років стажу;
- б) 30 років стажу;
- в) 35 років стажу;
- г) 40 років стажу.

6. Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється за наявності у жінок:

- a) 25 років стажу;

- б) 30 років стажу;
- в) 35 років стажу;
- г) 40 років стажу.

7. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок) не може перевищувати:

- а) 10 прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність;
- б) 10 мінімальних зарплат;
- в) 15 прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність;
- г) 15 мінімальних зарплат.

8. За кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і 30 років жінкам пенсія за віком збільшується:

- а) на 0,5 %;
- б) на 1 % розміру пенсії, але не більш як на 1 відсоток мінімального розміру пенсії за віком;
- в) на 1,5 %;
- г) не збільшується.

9. Жінки мають право на призначення дострокової пенсії за віком за сукупності таких умов:

- а) народили п'ятеро або більше дітей і виховали їх до шестирічного віку;
- б) досягли 50 років;
- в) мають не менше 10 років страхового стажу;
- г) мають не менше 15 років страхового стажу.

10. Особи, хворі на гіпофізарний нанізм (ліліпути), диспропорційні карлики мають право на призначення дострокової пенсії за віком за таких умов:

- а) після досягнення чоловіками 45 років;
- б) після досягнення жінками 40 років;
- в) після досягнення жінками 45 років;
- г) за наявності в чоловіків не менше 20 років страхового стажу, а в жінок не менше 15 років страхового стажу.

11. Довічно пенсії по інвалідності призначаються:

- а) інвалідам, які досягли загального пенсійного віку;
- б) інвалідам, які досягли 45 років;
- в) інвалідам, які досягли 50 років;
- г) інвалідам, які досягли 55 років.

12. Залежно від ступеня втрати працездатності визначається:

- а) дві групи інвалідності;

- б) три групи інвалідності;
- в) чотири групи інвалідності;
- г) п'ять груп інвалідності.

13. Причина, група, час настання інвалідності, строк, на який встановлена інвалідність, визначається:

- а) органами медико-соціальної експертизи;
- б) лікувально-консультативною комісією;
- в) Пенсійним фондом;
- г) Фондом соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

14. Пенсія по інвалідності призначається інвалідам I групи у розмірі:

- а) 80 % пенсії за віком;
- б) 90 % пенсії за віком;
- в) 100 % пенсії за віком;
- г) 110 % пенсії за віком.

15. Пенсія по інвалідності призначається інвалідам II групи у розмірі:

- а) 80 % пенсії за віком;
- б) 90 % пенсії за віком;
- в) 100 % пенсії за віком;
- г) 110 % пенсії за віком.

16. Пенсія по інвалідності призначається інвалідам III групи у розмірі:

- а) 50 % пенсії за віком;
- б) 60 % пенсії за віком;
- в) 90 % пенсії за віком;
- г) 100 % пенсії за віком.

17. Якщо інвалідність настала в період проходження строкової військової служби, то пенсія по інвалідності призначається особі:

- а) незалежно від наявності страхового стажу;
- б) за наявності страхового стажу не менше 2 років;
- в) за наявності страхового стажу не менше 3 років;
- г) за наявності страхового стажу не менше 5 років.

18. Пенсія по інвалідності від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання призначається відповідно до:

- а) Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

- б) Закону України «Про пенсійне забезпечення»;
- в) Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»;
- г) Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи».

19. У разі зміни групи інвалідності пенсія в новому розмірі виплачується:

- а) з нового календарного тижня;
- б) з нового календарного місяця;
- в) з дня зміни групи інвалідності;
- г) з наступного дня після зміни групи інвалідності.

20. Якщо особа визнана інвалідом нижчої групи, пенсія виплачується:

- а) за нижчою групою з дня визнання;
- б) за попередньою групою до кінця тижня, в якому змінено групу інвалідності;
- в) за попередньою групою до кінця місяця, в якому змінено групу інвалідності;
- г) за попередньою групою до кінця року, в якому змінено групу інвалідності.

21. У разі визнання особи, яка пройшла повторний огляд, здоровою, пенсія по інвалідності виплачується:

- а) до кінця тижня, по який встановлено інвалідність;
- б) до кінця місяця, по який встановлено інвалідність;
- в) до кінця року, по який встановлено інвалідність;
- г) довічно.

22. У разі, якщо особа не з'явилася в органи медико-соціальної експертизи на повторний огляд у визначений для цього строк:

- а) виплата пенсії по інвалідності не зупиняється;
- б) виплата пенсії по інвалідності зупиняється з 1 числа наступного тижня;
- в) виплата пенсії по інвалідності зупиняється з 1 числа наступного місяця;
- г) виплата пенсії по інвалідності зупиняється з 1 числа наступного року.

23. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається на двох та більше непрацездатних членів сім'ї в такому розмірі:

- а) 70 відсотків пенсії за віком померлого годувальника;

- б) 80 відсотків пенсії за віком померлого годувальника;
- в) 90 відсотків пенсії за віком померлого годувальника;
- г) 100 відсотків пенсії за віком померлого годувальника.

24. Виділення частки пенсії у зв'язку з втратою годувальника провадиться:

- а) з першого числа місяця, що настає за місяцем, у якому надійшла заява про виділення частки пенсії;
- б) з першого числа тижня, що настає за тижнем, у якому надійшла заява про виділення частки пенсії;
- в) з першого числа року, що настає за роком, у якому надійшла заява про виділення частки пенсії;
- г) з дня винесення рішення судом про виділення частки пенсії.

Практичні завдання

№ 1. 17 січня 2016 року до управління Пенсійного фонду України за призначенням пенсії у зв'язку з втратою годувальника на дитину, 23.04.2008 року народження, звернулась громадянка Т.

Згідно з представленими документами годувальник помер 12 грудня 2015 року у віці 38 років. Його страховий стаж становить 20 років 4 місяці.

Згідно з довідкою про заробітну плату, заробітна плата врахована за період з 01.07.1995 по 30.06.2000 та з 01.07.2000 по 30.11.2015 – за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку.

Сума коефіцієнтів заробітної плати за 244 місяці становить 346,85301.

Чи має право дитина громадянки Т. право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, на який термін та в якому розмірі її слід призначити?

№ 2. 8 січня 2016 року до управління Пенсійного фонду України за призначенням пенсії у зв'язку з втратою годувальника на дитину, 11.08.2007 року народження, звернулась громадянка Г.

Згідно з представленими документами годувальник помер 12 грудня 2015 року у віці 38 років. Його страховий стаж становить 20 років 4 місяці.

Згідно з довідкою про заробітну плату, заробітна плата врахована за період з 01.07.1995 по 30.06.2000 та з 01.07.2000 по 30.11.2015 – за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку.

Сума коефіцієнтів заробітної плати за 244 місяці становить 309,80497.

Чи має право дитина громадянки Г. право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, на який термін та в якому розмірі її слід призначити?

№ 3. 26 серпня 2015 року до управління Пенсійного фонду за призначенням пенсії за віком звернувся громадянин Шевченко, 03.07.1955 року народження.

Згідно з представленими документами його страховий стаж становить: 3 01.09.1972 по 22.06.1974 – навчання в профтехучилищі;

З 01.11.1974 по 19.11.1976 – військова служба;
З 04.02.1977 по 13.08.1989 – робота на умовах трудового договору на заводі;
З 22.03.1990 по 17.09.1994 – обраний на виборну посаду до органів державної влади;
З 27.03.1996 по 21.12.1996 – здійснював догляд за престарілою особою, яка за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду;
З 12.01.1997 по 16.07.1997 – отримував допомогу по тимчасовій непрацездатності;
З 09.02.1998 по день звернення за пенсією – фізична особа – підприємець.

Сплата єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування здійснена по травень 2015 року включно.

Згідно з довідкою про заробітну плату, заробітна плата врахована за період з 01.07.2000 року по 31.07.2015 року – за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку.

Сума коефіцієнтів заробітної плати за 180 місяців становить 298,65808.

Чи має право громадянин Шевченко право на пенсію за віком, з якого строку та в якому розмірі її слід призначити?

№ 4. 2 вересня 2015 року до управління Пенсійного фонду за призначенням пенсії по інвалідності звернулась громадянка Андрущенко, 22.06.1979 року народження.

Згідно з довідкою МСЕК, 15 серпня 2015 року їй було встановлено II групу інвалідності внаслідок загального захворювання.

Згідно з представленими документами її страховий стаж становить:

З 01.09.1995 по 23.06.1999 – навчання за денною формою в коледжі;

З 18.08.1999 по 25.06.2003 – працювала в ЗОШ;

З 06.09.2003 по 05.09.2006 – час догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

З 15.10.2006 по 02.04.2007 – час догляду за матір'ю-інвалідом I групи;

З 12.06.2007 по 22.12.2009 – член сільськогосподарського кооперативу (спосіб оподаткування – єдиний податок);

З 03.02.2010 по день звернення за пенсією по інвалідності – робота на умовах трудового договору в приватній компанії.

Згідно з довідкою про заробітну плату, заробітна плата врахована за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку за період з 01.07.2000 по 31.06.2003, з 06.09.2003 по 31.08.2006, з 15.10.2006 по 31.03.2007, з 12.06.2007 по 30.11.2009 та з 03.02.2010 по 31.08.2015.

Сума коефіцієнтів заробітної плати за 173 місяці становить 193,96701.

Чи має право громадянка Андрущенко право на пенсію по інвалідності, з якого строку та в якому розмірі її слід призначити?

№ 5. 14 серпня 2015 року до управління Пенсійного фонду за призначенням пенсії у зв'язку з втратою годувальника, на дітей 18.02.2009 року народження та 04.07.2012 року народження, звернулась громадянка Ірина.

Згідно з представленими документами, годувальник Іван помер 19 липня 2015 року у віці 35 років.

Страховий стаж померлого годувальника становить:

З 01.09.1997 по 23.06.2001 – навчання за денною формою в академії;

З 14.07.2001 по 17.11.2003 – робота на умовах трудового договору в державній установі;

З 12.12.2003 по 25.06.2004 – робота на умовах трудового договору в приватній установі;

З 07.08.2004 по 13.10.2004 – отримував допомогу по тимчасовій непрацездатності;

З 24.11.2004 по день смерті – займався адвокатською діяльністю, отримуючи дохід від цієї діяльності.

Згідно з довідкою про заробітну плату, заробітна плата врахована за період за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку за період з 14.07.2001 по 31.10.2003, з 12.12.2003 по 31.05.2004, з 07.08.2004 по 30.09.2004 та з 24.11.2004 по 30.06.2015.

Сума коефіцієнтів заробітної плати за 163 місяці становить 202,44065.

Чи мають право діти померлого Івана право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, на який термін та в якому розмірі її слід призначити?

№ 6. 03.09.2015 року до управління Пенсійного фонду за призначенням пенсії по інвалідності звернулась громадянка Іваненко, 18.12.1969 року народження.

Згідно з довідкою МСЕК 23 липня 2015 року їй було встановлено І групу інвалідності внаслідок загального захворювання.

Згідно з представленими документами страховий стаж становить:

З 01.09.1985 по 12.06.1990 – навчання за денною формою в інституті;

З 21.08.1990 по 13.10.1995 – робота на умовах трудового договору на підприємстві;

З 02.12.1996 по 01.12.1999 – час догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

З 18.06.2000 по 12.07.2003 – робота на умовах трудового договору в державній установі;

З 11.11.2003 по 01.05.2008 - робота на умовах трудового договору в кооперативі;

З 02.05.2008 по 22.08.2008 – безробітна, не отримувала ніяких соціальних виплат;

З 23.08.2008 по 13.06.2009 – час догляду за престарілим батьком, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду.

З 14.04.2010 по день звернення за пенсією за віком – фізична особа – підприємець.

Згідно з довідкою про заробітну плату, заробітна плата врахована за період з 01.07.2000 по 31.07.2003, з 11.11.2003 по 30.04.2008, з 23.08.2008 по 30.06.2009 та з 14.04.2010 по 31.08.2015 – за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку.

Сума коефіцієнтів заробітної плати за 165 місяць складає 202,54987.

Чи має право громадянка Іваненко право на пенсію по інвалідності, з якого строку та в якому розмірі її слід призначити?

Нормативно-правові акти та література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.

2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – ст. 121.

3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — №46 . — Ст. 403.

4. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 01.06.2000 № 1767-III // Відомості Верховної Ради України, 2000, № 35, ст. 289.

5. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№ 49-51. - ст. 376.

6. Про збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 2, / № 2-3 /. – ст. 11.

7. Про індексацію грошових доходів населення : Закон України від 03.07.1991 № 1282-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 42. – ст. 551.

8. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 № 796-XII // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 16, ст.200.

9. Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 09.04.1992 № 2262-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 29, ст.399.

10. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від від 26.11.2015 № 848-VIII // Відомості Верховної Ради України, 2016, № 3, ст. 25.

11. Постанова КМУ „Про затвердження Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб” від 2 березня 2011 р. N 178 // Урядовий кур'єр від 22.03.2011 № 51.

12. Постанова Правління Пенсійного фонду „Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"” від 25.11.2005 // Офіційний вісник України. - № 22-

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1210 «Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» // Офіційний вісник України, 2011 р., № 92, стор. 41, стаття 3343.

14. Порядок подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” : затв. постановою Правління Пенсійного фонду України від 25.11.2005 № 22-1 // Офіційний вісник України. - № 52. - стор. 728. – ст. 3383.

15. Андріїв В.В. Роль та значення страхового стажу в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування // Соціальне право України: науковий збірник / Черніг. держ. технол. ун-т, Укр. асоц. фахівців труд. права. – Чернігів: Черніг. держ. технол. ун-т, 2012. - № 1 (1).

16. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: навч. посіб. / Н.Б. Болотіна. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 663 с. – (Вища освіта XXI століття).

17. Бомбергер І. Правові ознаки поняття «спеціальна пенсія»/ І. Бомбергер //Право і суспільство. – 2013. – №. 1. – С. 32-38.

18. Губрієнко О.М. Проблеми та перспективи реформування пенсійної системи України / О.М. Губрієнко // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. - № 4.

19. Дідковська Т. О. Поняття та сутність пенсійного забезпечення в Україні: сучасні реалії та перспективи розвитку / Т.О. Дідковська // Форум права. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/FP/2012-1/12dtotpr.pdf

20. Дробот Ж. М. Правове регулювання пенсійного страхування у разі втрати годувальника : дис. ... канд. юрид. наук. — Одеса, 2010. — С. 190.

21. Казанчан А. А. / Поняття та види пенсійного забезпечення громадян в Україні // А.А. Казанчан // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». – Том 23 (62). – № 1. – 2010. – С.142-149.

22. Каптар Г.Г. Пенсійне забезпечення за віком в умовах пенсійної реформи: сучасний стан та шляхи вдосконалення / Г.Г. Каптар // Форум права. – Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/FP_index.htm_2014_4_31%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/FP_index.htm_2014_4_31%20(3).pdf)

23. Ковалів І. Особливості призначення спеціальних пенсій в Україні [Електронний ресурс] / І. Ковалів // Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер : Економіка АПК. – 2013. – № 20(1). – С. 433-440.

24. Коробенко Н. П. Регулювання пенсійного забезпечення по інвалідності у міждержавних договорах та угодах // Держава і право. – 2012. – с. 331-337.

25. Коробенко Н. П. Пенсійне забезпечення по інвалідності в солідарній пенсійній системі України : монографія / Коробенко Н. П. — К. : Вид-во Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України, 2011. — С. 147

26. Кравчук Т.В. Пенсійне забезпечення у разі втрати годувальника у солідарній пенсійній системі України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Т.В. Кравчук ; Одес. нац. юрид. акад. – О., 2008. – 20 с.

27. Кучма О.Л. Страховий стаж як категорія трудового права та права соціального забезпечення України: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.05 / Кучма О.Л.; НАН України, Ін-т, держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2011.

28. Лисогор В. М. Соціальний захист та аспекти пенсійного забезпечення населення як прояв соціальної політики держави / Лисогор В. М., Войтенко О. А. // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 3. – С. 184-186.

29. Логінов О. Механізм охорони та захисту права військовослужбовців на пенсійне забезпечення / О. Логінов, О. Полонська // Підприємництво, госп-во і право. – 2008. – № 7. – С. 79-82.

30. Матвієнко Є.П. Правове регулювання пенсійного забезпечення в умовах розбудови соціальної держави: автореф. дис. ... канд.. юрид. наук: 12.00.05 / Є.П. Матвієнко // Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2014. – 19 с.

31. Матвієнко Є. П. Правові проблеми пенсійного забезпечення у зв'язку з втратою годувальника в Україні [Електронний ресурс] / 240 Є. П. Матвієнко // Форум права . – 2012. – № 3. – С. 426-430.

32. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / О. М. Ярошенко, Г. О. Барабаш, Н. М. Вапнярчук та ін. ; за ред. О. М. Ярошенка. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 458 с.

33. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко та ін. ; за заг. ред. Т.А. Занфірової, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенка. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х. : ФІНН, 2012. – 640 с.

34. Пенсійне забезпечення: навч. посіб. / І.А. Ветухова, Г.О. Яковлева, О.М. Ярошенко, за заг. ред. В.В. Жернакова. – Х.: Нац. ун-т „Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2013.

35. Правові проблеми пенсійного забезпечення в Україні / наук. ред.: Н. М. Хуторян, М. М. Шумило. – К. : Ін Юре, 2012. – 540 с.

36. Право соціального забезпечення України: підруч. [для студ. Юрид. спец. вищ. навч. зал. / П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, С.М. Синчук та ін.] / за ред. П.Д. Пилипенка. – 3-те вид., переробл. і доповн. – К.: Ін Юре, 2010.

37. Прийменко О. Правове регулювання процедури підтвердження факту утримання при призначенні пенсії у зв'язку з втратою годувальника / О. Прийменко // Підприємництво, госп- во і право. – 2010. – № 8. – С. 121-124.

38. Прокопчук І. Т. Правове регулювання пенсійного забезпечення військовослужбовців // Юридична наука: військове право. – 2013. – №. 5. – С. 132-142.

39. Соціальний захист населення України: навч. посібн. / авт. кол.: І.Ф. Гнибіденко, М.В. Кравченко, О.М. Коваль, О.Ф. Новікова та ін.; за заг. ред. В.М. Вакулєнка, М.К. Орлатого. – К.: Вид-во НАДУ; Вид-во „Фенікс”, 2010 – с. 212.

40. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. – Чернігів : ПАТ "ПВК" "Десна", 2016.- 692 с.

41. Сташків Б.І. Проблеми пенсійного забезпечення [Текст] : навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів : чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 140 с.

42. Хуторян Н.М. Порядок обрахунку та перерахунку пенсій потребує удосконалення // Розвиток законодавства про працю і соціальне забезпечення : здобутки і проблеми : тези доп. та наук. повідомл. учасн. IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 5-6 жовт. 2012 р.) / за ред. В.В. Жернакова. – Х. : Право, 2012. – с. 398-401.

43. Шлапко Т.В. Місце пенсії по інвалідності в системі права соціального забезпечення / Т.В. Шлапко // Правовий вісник Української академії банківської справи. – № 2(9). – 2013. – с. 77-81.

Змістовий модуль 3.

Правове регулювання надання страхових і державних соціальних допомог.

Семінарське заняття № 5

на тему: Допомоги за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.

План заняття

1. Поняття, ознаки і види допомог за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.
2. Допомога по тимчасовій втраті працездатності та її види.
3. Допомога по вагітності та пологам застрахованим жінкам.
4. Допомога по безробіттю. Умови, тривалість та розміри виплати допомоги.

Контрольні питання

1. Які ознаки характеризують соціальну допомогу як вид соціального захисту?
2. За якими критеріями класифікуються соціальні допомоги?
3. Назвіть види соціальних допомог за тривалістю їх виплати.
4. Назвіть види соціальних допомог за цільовим призначенням.
5. Назвіть принципи надання соціальних допомог.
6. Перерахуйте види соціальних допомог, що виплачуються в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування?
7. Наведіть приклади соціальних допомог, розмір яких визначається у співвідношенні до величини прожиткового мінімуму.
8. Назвіть особливості соціальних допомог в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування в зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
9. Що є основою підставою для призначення допомоги в зв'язку з вагітністю та пологами?
10. Як обчислюється розмір допомоги в зв'язку з вагітністю та пологами застрахованим жінкам?
11. Яка тривалість відпустки в зв'язку з вагітністю та пологами за загальним правилом?
12. Які умови призначення допомоги по безробіттю застрахованим особам?
13. За кими критеріями визначається розмір допомоги по безробіттю?
14. Які органи, що призначають та виплачують державні соціальні допомоги?

Теми рефератів

1. Допомога на поховання за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування та її види.
2. Страхова виплата втраченого заробітку залежно від ступеню втрати потерпілим професійної працездатності (щомісячна страхова виплата).
3. Страхова виплата в установлених випадках одноразової допомоги потерпілому (членам його сім'ї та особам, які перебували на його утриманні).
4. Страхова виплата дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного заварювання її матері під час вагітності.

Питання для самостійного опрацювання

1. Відшкодування збитків, заподіяних потерпілому каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'ю, пов'язаним із виконанням трудових обов'язків.
2. Страхові витрати на медичну та соціальну допомогу.

3. Історія розвитку соціальних допомог.
4. Державні соціальні стандарти в сфері соціальних допомог.
5. Правове регулювання соціальних допомог в Україні.

Тестові завдання

1. До одноразових соціальних допомог відноситься:

- а) допомога на поховання;
- б) допомога по тимчасовій непрацездатності;
- в) допомога по вагітності та пологах;
- г) допомога по безробіттю.

2. Соціально-страховідопомоги виплачуються за рахунок коштів:

- а) державного бюджету;
- б) місцевих бюджетів;
- в) соціальних страхових фондів;
- г) меценатів.

3. Допомога жінці у зв'язку з вагітністю та пологами призначається за умови, якщо звернення за її призначенням надійшло не пізніше:

- а) не пізніше ніж через 6 місяців з дня закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами;
- б) місяця з дня народження дитини;
- в) 6 місяців з дня народження дитини;
- г) 12 місяців з дня народження дитини.

4. У разі народження мертвої дитини допомога у зв'язку з вагітністю та пологами:

- а) не виплачується;
- б) виплачується на загальних умовах в повному обсязі;
- в) виплачується за період 70 календарних днів до пологів;
- г) виплачується як різниця між 25% та призначеною допомогою.

5. Підставою для призначення допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами є:

- а) листок непрацездатності;
- б) медична картка;
- в) довідка лікувального закладу встановленого зразка;
- г) довідка відділу кадрів встановленого зразка.

6. Підставою для призначення допомоги по безробіттю є:

- а) перебування на обліку в центрі зайнятості;
- б) звільнення з попереднього місця роботи за власним бажанням;
- в) малозабезпеченість;
- г) потреба в отримання зазначеної допомоги.

7. Поняття «вимушене тимчасове скорочення передбаченої законодавством тривалості робочого часу у зв'язку із зупиненням (скороченням) виробництва продукції з причин економічного, технологічного і структурного характеру без припинення трудових відносин» відповідає терміну:

- а) повне безробіття;
- б) тимчасове безробіття;
- в) часткове безробіття;
- г) скорочення на підприємстві, установі, організації.

Практичні завдання

№ 1. Громадянка Іваненко перебуває на сьомому місяці вагітності. Жінка є студенткою ВНЗ, отримує стипендію. Чи має право Іваненко право на допомогу по вагітності та пологах? З якого розрахунку буде здійснюватись виплата допомоги? Чи потрібно відмовитися від виплати стипендії на користь виплати допомоги?

Дайте відповідь з посиланням на нормативно-правовий акт.

№ 2. Громадянка Шпак, будучи вагітною, на даний час не працює. Страховий стаж жінки становить 7 років 6 місяців. Чи має вона право на страхову допомогу по вагітності та пологах?

Дайте відповідь з посиланням на нормативно-правовий акт.

№ 3. Громадянина Демиденко було прийнято на роботу 25 січня 2010 року, 12 лютого 2016 року його було звільнено у зв'язку зі скороченням чисельності працівників. За весь період трудової діяльності отримував заробітну плату у мінімальному розмірі.

Чи має громадянин Демиденко право на допомогу по безробіттю? В якому розмірі та з якого періоду її варто призначити?

Дайте відповідь з посиланням на нормативно-правовий акт.

Нормативно-правові акти та література

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 23. – ст. 121.

2. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №2. – ст.4

3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування в зв'язку з втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: Закон України від 18 січня 2001 року № 2240-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №14. – ст.71

4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 2 березня 2000 року №1533-III // Відомості Верховної Ради. – 2000. - № 22. - Ст.171.

5. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 22 березня 2001 року // Урядовий кур'єр. – 2001. - № 69. – ст.5.

6. Про затвердження Правил обчислення загального трудового стажу для призначення працівникам допомоги по тимчасовій непрацездатності: постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 1998 р. № 1658 // Офіційний вісник України. – 1998. - № 42. – Стор.42

7. Про затвердження Порядку оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів підприємства, установи, організації: постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2001 р. N 439 // Офіційний вісник України. – 2001. - № 20. – Ст.852.

8. Про обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 №1266 // Урядовий кур'єр від 10.10.2001. - № 184.

9. Про затвердження Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 листопада 2001 №455 // Офіційний вісник України. – 2001. - № 49. Ст. 2216.

10. Про затвердження Положення про комісію (уповноваженого) із соціального страхування підприємства, установи, організації: постанова правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності 23 червня 2008 № 25 // Офіційний вісник України. – 2008. - № 53. – Ст. 1794.

11. Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності: наказ Міністерства праці та соціальної політики України 20 листопада 2000 № 307 // Офіційний вісник України. – 2000. - № 51. – Ст. 2237

12. Про затвердження Порядку надання матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітного: наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 20 листопада 2001 року № 308 // Офіційний вісник України. – 2000. - № 51. - Ст. 2238

13. Про затвердження Порядку надання допомоги по частковому безробіттю: наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 07.03.201 р. №103 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0756-13/paran16#n16>

14. Андрійв В. В. Щодо зарубіжного досвіду надання допомоги та відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами // Трудове законодавство: шляхи реформування : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 12 квіт. 2013 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2013. – С. 289-292.

15. Буяшенко В. В. Соціальна допомога в контексті повсякденності / В.В. Буяшенко //Гуманітарний вісник ЗДІА.–2009.–Вип. – 2009. – Т. 39. – С. 161-173.

16. Жуковська А. Ю. Соціальна і гуманітарна політика : навчальний посібник / Жуковська Аліна Юріївна. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 250 с.

17. Кузьменко С. Г. Соціальна допомога в системі державних органів управління / С.Г. Кузьменко //Теорія та практика державного управління. – 2011. – №. 3. – С. 1-5.

18. Курносенко Л. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми: проблеми і напрями удосконалення/ Л. Курносенко //Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – №. 4. – С. 111-114.

19. Панченко В. Ю. О понятии социальной помощи в современном обществе //Социологические исследования. – 2012. – №. 5. – С. 13-18.

20. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / О. М. Ярошенко, Г. О. Барабаш, Н. М. Вапнярчук та ін. ; за ред. О. М. Ярошенка. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 458 с.

21. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / Т. А. Занфірова, М. І. Іншин, С. М. Прилипко та ін. ; за заг. ред. Т. А. Занфірової, С. М. Прилипка, О. М. Ярошенка. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Х. : ФІНН, 2012. – 640 с.

22. Пономаренко О.М. Правове регулювання соціального забезпечення допомогоюми у зв'язку з народженням та вихованням дитини : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О.М. Пономаренко. – Харків. нац. пед. ун-т. – Х., 2005. – 225 с.

23. Тарасенко В.С. Відмінність державної соціальної допомоги від державного соціального страхування // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць. Вип. 63 / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) та ін. ; відп. за вип. В.М. Др'юмін. – Одеса: Юридична література, 2012. – С. 338-343.

24. Тарасенко В.С. Державна соціальна допомога: навч.-метод. посібник / В.С. Тарасенко. – Одеса: Фенікс, 2015. – 92 с. (Сер. «Навчально-методичні посібники»).

25. Тарасенко В.С. Поняття та види соціальних допомог // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Юридичні науки". – 2014. - № 2/2. – С. 117-121.

26. Тарасенко В.С. Соціальні допомоги: критерії для класифікації // Правове життя сучасної України: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої ювілею академіка С.В. Ківалова (16-17 травня 2014 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 2 / відп. ред. В.М. Др'юмін. – Одеса: Юридична література, 2014. – С. 440 – 443

27. Тищенко О. В. Проблеми правового регулювання державних соціальних допомог в Україні //Право і суспільство. – 2015. – №. 5. – С. 29-34.

28. Тропіна В. Роль соціального страхування у фінансуванні державних соціальних гарантій / В. Тропіна, Д. Суховий // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – 2013. – №. 149. – с. 22-25.

29. Реут Т.Г. Сучасний стан та ефективність системи соціальної допомоги в Україні / Т.Г. Реут // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. - № 4. - Т. 4. – с. 292-300.

30. Хомич І. Ю. Особливості соціальної допомоги як форми соціального забезпечення населення України / І.Ю. Хомич // Форум права. – 2013. – №. 3. – С. 717-724.

31. Шаварина М. П. Проблеми та шляхи вдосконалення соціального страхування з тимчасової втрати працездатності / М.П. Шаварина // Наукові записки. Серія «Економіка». – 2013. – №. 23. – Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/Nznuoa_2013_23_51.pdf

Семінарське заняття № 6 **на тему: Державні соціальні допомоги.**

План заняття

1. Поняття, ознаки і види державних соціальних допомог.
2. Державна допомога сім'ям з дітьми.
3. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.
4. Допомога при народженні дитини.
5. Допомога при усиновленні дитини.
6. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування.
7. Допомога на дітей одиницями матерям.

Контрольні питання

1. Назвіть види допомог сім'ям з дітьми передбачені Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».
2. Назвіть джерела фінансування допомог сім'ям з дітьми відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».
3. Чи закріплено в чинному законодавстві поняття «одинокий батько»?
4. Чи може бути батько отримувачем допомоги на дітей одиницями матерям?

Теми рефератів

1. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.
2. Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам.

Питання для самостійного опрацювання

1. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.

2. Компенсаційні виплати та допомоги громадянам які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
3. Соціальні грошові допомоги окремим категорія громадян.
4. Допомога на поховання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.
5. Соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
6. Форми надання державних соціальних допомог.
7. Органи, які здійснюють призначення та виплату державних соціальних допомог.

Тестові завдання

1. До державних соціальних допомог сім'ям з дітьми не відноситься:

- а) допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування;
- б) допомога при народженні дитини;
- в) допомога по тимчасовій непрацездатності;
- г) допомога на дітей самотнім матерям.

2. Допомога при народженні дитини призначається за умови, якщо звернення за її призначенням надійшло не пізніше:

- а) місяця з дня народження дитини;
- б) трьох місяців з дня народження дитини;
- в) шести місяців з дня народження дитини;
- г) дванадцяти місяців з дня народження дитини.

3. Право на допомогу при народженні дитини має:

- а) будь-хто з близьких родичів дитини;
- б) тільки матір дитини;
- в) тільки батько дитини;
- г) один з батьків дитини (опікун).

4. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, надається у розмірі:

- а) прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку;
- б) 2 прожиткових мінімумів для дитини відповідного віку;
- в) мінімальної зарплати;
- г) прожиткового мінімуму для сім'ї.

5. Допомога на дітей самотнім матерям виплачується у розмірі:

- а) різниці між 50 % прожиткового мінімуму для дитини та середньомісячним сукупним доходом сім'ї, але не менше 30 відсотків прожиткового мінімуму;
- б) 50 % прожиткового мінімуму для дитини;

- в) середньомісячного сукупного доходу сім'ї;
- г) двох неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

6. Державні соціальні допомоги сім'ям з дітьми призначають і виплачують:

- а) органи соціального захисту населення за місцем проживання батьків (усиновлювачів, опікуна, піклувальника);
- б) територіальні Пенсійні фонди;
- в) місцеві центри зайнятості;
- г) благодійні фонди.

Практичні завдання

№ 1. Родина Лавриненків всиновила двох новонароджених дітей-близьнюків. Батько родини є інвалідом та отримує державну соціальну допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам».

Чи має родина Лавриненків право на допомогу при народженні дитини на всиновлених дітей? Чи потрібно батьку відмовитись від отримуваної допомоги на користь отримання допомоги при народженні дитини? На підставі якого документу та в якому розмірі її варто призначити?

№ 2. До управління соціального захисту населення за призначенням допомоги на дітей одиноким матерям звернулась громадянка Василенко. Заявниця надала всі необхідні документи, зокрема підтверджуючі, що вона є одинокою матір'ю, а також свідоцтво про смерть чоловіка-батька дитини. Управління соціального захисту відмовило жінці в призначенні допомоги, оскільки її дитина отримує пенсію у зв'язку з втратою годувальника за померлого батька.

Чи правомірні дії управління соціального захисту населення? Дайте відповідь з посиланням на нормативно-правовий акт.

Нормативно-правові акти та література

1. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 22 березня 2001 року // Урядовий кур'єр. – 2001. - №69. – ст.5.

2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування в зв'язку з втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: Закон України від 18 січня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №14. – ст.71.

3. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 1 червня 2000 року №1768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. - №25. – ст.14.

4. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Закон України від 16 листопада 2000 року № 2109-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №1. - Ст.2

5. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам: Закон України від 18 травня 2004 року № 1727-IV // Відомості Верховної Ради України.- 2004. - № 33-34 - Ст. 404.

6. Про затвердження Порядку призначення та виплати державної допомоги сім'ям з дітьми: постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року №1751 // Урядовий кур'єр – 2002. – №6.

7. Про затвердження Порядку виплати державної допомоги при народженні дитини в разі її влаштування до дитячого закладу (будинку дитини) на повне державне утримання: наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту 19.05.2008 № 254/704/260/427/2014 // Офіц. вісн. України . – 2008. - № 41. – Ст.1373.

8. Про затвердження методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги: наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Державного комітету статистики України від 18 червня 1999 року №102/154/64/61/204 // Офіційний вісник України. – 2002. - № 6. – Ст. 272.

9. Про затвердження Порядку обміну інформацією про припинення виплати допомоги при народженні дитини батькам (опікунам, усиновителям), прийомним батькам та батькам-вихователям: наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту 14.04.2008 N 200/196/1481 // // Офіц. вісн. України . – 2008. - № 33. – Ст.1129.

10. Про затвердження Порядку надання державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства фінансів України від 30 квітня 2002 N 226/293/169 // Офіційний вісник України. – 2002. - № 24. – Ст.1191.

11. Про затвердження Порядку перерахування Пенсійним фондом України або органами праці та соціального захисту населення коштів установам (закладам), у яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання: постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 р. N 269 // Офіційний вісник України. - 2004. - № 10. – Ст.599.

12. Про затвердження Переліку медичних показань, що дають право на одержання державної соціальної допомоги на дітей-інвалідів віком до 16 років: наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України від 8 листопада 2001 N 454/471/516 // Офіційний вісник України. -2001. - № 52. - Стаття 2403

13. Про затвердження методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги: наказ Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Державного комітету статистики України від 18 червня 1999 року №102/154/64/61/204 // Офіційний вісник України. – 2002. - № 6. – Ст. 272.

14. Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. N 250 // Офіційний вісник України. – 2003. - № 9 – Ст.394.

15. Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державної соціальної допомоги на догляд: постанова Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 року № 261 // Урядовий кур'єр від 20.04.2005 № 73.

16. Андріїв В.В. Страхові допомоги у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування / В.В. Андріїв // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. - № 2. – с. 199-201.

17. Бурлака О. С. Щодо поняття державної соціальної допомоги як виду соціального захисту сім'ї, дитинства, материнства та батьківства / О.С. Бурлака // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2016. № 20. – С. 107-110.

18. Буяшенко В. В. Соціальна допомога в контексті повсякденності / В.В. Буяшенко // Гуманітарний вісник ЗДІА.–2009.–Вип. – 2009. – Т. 39. – С. 161-173.

19. Вознюк Н. До питання про поняття та види державних соціальних допомог / Н. Вознюк // Історико-правовий часопис: журнал / упоряд. О. Крикунов. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – № 2 (4). – С. 64-69

20. Денисюк М. М. Про правову підставу надання соціального забезпечення сім'ям з дітьми / М.М. Денисюк // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2014. - № 8. – с. 185-188.

21. Доценко І. О. Законодавчі умови надання державної допомоги сім'ям з дітьми / І.О. Доценко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – № 3. – Т. 3. – с. 61-63.

22. Кузьменко С.Г. Соціальна допомога в системі державних органів управління / С.Г. Кузьменко // Теорія та практика державного управління. – 2011. – № 3. – С. 1-5.

23. Кулачок Л.В. Державна допомога сім'ям з дітьми як форма соціально-правового захисту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення» / Л.В. Кулачок – Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2003. – 17 с.

24. Курносенко Л. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми: проблеми і напрями удосконалення/ Л. Курносенко //Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – №. 4. – С. 111-114.
25. Панченко В.Ю. О понятии социальной помощи в современном обществе / В.Ю. Панченко // СОЦИС. – 2012. – № 5. – С. 13–18.
26. Попов О. Г. Щодо визначення сутності соціальної допомоги як форми соціального забезпечення осіб, які працюють на умовах запозиченої праці / О.Г. Попов //Теорія та історія держави і права. – 2015. – С. 120-123.
27. Тарасенко В. С. Державна соціальна допомога як вид матеріального забезпечення дітей-інвалідів/ В. С. Тарасенко // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – Вип. 58. – С. 144-149.
28. Тарасенко В.С. Поняття та види соціальних допомог // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Юридичні науки". – 2014. - № 2/2. – С. 117-121.
29. Тарасенко В.С. Соціальні допомоги: критерії для класифікації // Правове життя сучасної України: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої ювілею академіка С.В. Ківалова (16-17 травня 2014 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 2 / відп. ред. В.М. Дрьомін. – Одеса: Юридична література, 2014. – С. 440 – 443.
30. Тарасенко В.С. Новели в призначенні допомог на дітей одиноким матерям / В.С. Тарасенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». – 2015. – № 18 (Т.2.). – С. 10-12.
31. Тарасенко В.С. Проблемні питання призначенні державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям // Правове життя сучасної України: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (16-17 травня 2013 р.) Т.1 / відп. за випуск д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса: Фенікс, 2013. – С. 527-529.
32. Тарасенко В.С. Призначення та виплата допомог сім'ям з дітьми: проблемні питання // Правове життя сучасної України: матеріали Міжнародної наукової конференції професорсько-викладацького складу, 20-21 травня 2011 р., м. Одеса. Т.2 / відп. ред. д-р юрид. наук В.М. Дрьомін // Національний університет «Одеська юридична академія». – О. : «Фенікс», 2011. – С. 398-400.
33. Тарасенко В.С. Проблеми забезпечення права осіб на соціальні послуги та соціальні допомоги в Україні // Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 травня 2015 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 1 / відп. ред. М.В. Афанасьєва. – Одеса: Юридична література, 2015. – С. 554-556.
34. Тищенко О. В. Проблеми правового регулювання державних соціальних допомог в Україні //Право і суспільство. – 2015. – №. 5. – С. 29-34.
35. Реут Т.Г. Сучасний стан та ефективність системи соціальної допомоги в Україні / Т.Г. Реут // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. - № 4. - Т. 4. – с. 292-300.

36. Шаманська Н. Соціальний захист населення в контексті надання соціальних допомог: сучасний стан і пріоритети / Н.Шаманська // Галицький економічний вісник. — 2013. — №2(41). — с.43-48

37. Хомич І. Ю. Особливості соціальної допомоги як форми соціального забезпечення населення України / І.Ю. Хомич // Форум права. — 2013. — №. 3. — С. 717-724.

Змістовий модуль 4. Правове регулювання надання соціальних послуг .

Семінарське заняття № 7

на тему: Соціальні установи, що надають соціальні послуги.

План заняття

1. Співвідношення понять «соціальні послуги» та «соціальне обслуговування».
2. Види соціальних послуг та форми їх надання.
3. Суб'єкти соціально-обслуговувальних правовідносин та їх правовий статус.
4. Організація діяльності з надання соціальних послуг.
5. Порядок надання соціальних послуг.
6. Порядок і умови отримання соціальних послуг.
7. Фінансування соціальних послуг.

Контрольні питання

1. Принципи надання соціальних послуг.
2. Що ви розумієте під складними життєвими обставинами?
3. Перерахуйте види соціальних послуг та розкрийте форми їх надання.
4. Який порядок надання платних і безплатних соціальних послуг?
5. Права і обов'язки отримувачів соціальних послуг.
6. Права і обов'язки надавачів соціальних послуг.
7. Порядок влаштування в тимчасовий притулок для дорослих.
8. Порядок влаштування в притулок для неповнолітніх.
9. Розкрийте зміст поняття «показники якості соціальних послуг».
10. Розкрийте зміст поняття «державний стандарт соціальної послуги»
11. «Соціальний працівник» та «соціальний робітник» це тотожні поняття?

Теми рефератів

1. Правовий статус отримувачів соціальних послуг.
2. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею.
3. Інтернатні установи системи Міністерства соціальної політики України.
4. Зарубіжний досвід функціонування соціальних установ, що надають соціальні послуги.

Питання для самостійного опрацювання

1. Будинок інтернат для громадян похилого віку, геріатричний пансіонат, пансіонат для ветеранів війни та праці.
2. Територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг).
3. Центр соціальної реабілітації дітей інвалідів.
4. Реабілітаційна установа змішаного типу для інвалідів та дітей-інвалідів.
5. Центр професійної реабілітації інвалідів.

Тестові завдання

1. Закон України «Про соціальні послуги» було прийнято:

- а) 15 січня 2003 року;
- б) 01 січня 2004 року;
- в) 19 червня 2003 року;
- г) 18 жовтня 2013 року.

2. Право на соціально-побутове обслуговування мають :

- а) громадяни України, іноземці, особи без громадянства;
- б) громадяни України, іноземці;
- в) населення України;
- г) виключно громадяни України.

3. Поняття «комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих потреб» відповідає терміну:

- а) соціальна підтримка;
- б) соціальне обслуговування;
- в) соціальні послуги;
- г) соціальне забезпечення.

4. Формами надання соціальних послуг є:

- а) виключно матеріальна допомога;
- б) виключно соціальне обслуговування;
- в) матеріальна допомога та соціальне обслуговування;
- г) натуральна допомога.

5. Видами соціальних послуг згідно Закону України «Про соціальні послуги» є:

- а) соціально-побутові;
- б) соціально-медичні;
- в) розважальні;

г) психологічні.

6. Підприємства, установи та організації незалежно від форм власності і господарювання, а також громадяни, що надають соціальні послуги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, – це:

- а) соціальні установи;
- б) соціальні підприємства;
- в) соціальні організації;
- г) соціальні служби.

7. Соціальне обслуговування не здійснюється:

- а) за місцем проживання особи (вдома);
- б) у стаціонарних інтернатних установах та закладах;
- в) у реабілітаційних установах та закладах;
- г) за місцем роботи.

8. До соціально-побутових послуг не належать:

- а) забезпечення продуктами харчування;
- б) здійснення соціально-побутового патронажу;
- в) придбання та доставка медикаментів;
- г) застосування психодіагностики.

9. До соціально-медичних послуг не належать:

- а) придбання та доставка медикаментів;
- б) працетерапія;
- в) здійснення лікувально-оздоровчих заходів;
- г) консультації щодо запобігання виникненню та розвитку можливих органічних розладів особи.

10. У територіальному центрі соціального обслуговування надаються не надаються послуги:

- а) догляд вдома;
- б) догляд стаціонарний;
- в) денний догляд;
- г) психологічна підтримка.

11. Відділення соціальної допомоги вдома територіального центру утворюється для надання соціальних послуг за місцем проживання / перебування не менш як:

- а) 50 самотнім громадянам;
- б) 80 самотнім громадянам;
- в) 90 самотнім громадянам;
- г) 100 самотнім громадянам.

12. Які з наведених обставин можна віднести до соціального ризику:

- а) втрата працездатності внаслідок ДТП при виконанні трудових обов'язків;
- б) обрання особи депутатом Верховної Ради України;
- в) розірвання працівником трудового договору за власним бажанням;
- г) проживання чоловіка та жінки спільно, але без реєстрації шлюбу.

Нормативно-правові акти та література

1. Закон України «Про соціальні послуги» від 19 червня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — №45 . — Ст. 358.

2. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 19. – Ст. 159

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок надання платних соціальних послуг та затвердження їх переліку» від 14 січня 2004 року № 12 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 2 (частина 1). – Ст. 42.

4. Типове положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) затверджене Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» від 29 грудня 2009 року № 1417 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 1. – Ст. 10.

5. Типове Положення про психоневрологічний інтернат, затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України 29.12.2001 № 549, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 29 січня 2002 року за № 68/6356 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 5. – Ст. 212.

6. Типове положення про центр соціально-психологічної допомоги, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей» від 12 травня 2004 року № 608 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 4. – Т. 1. – Ст. 168.

7. Перелік соціальних послуг, умови та порядок їх надання структурними підрозділами територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг), затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» від 29 грудня 2009 року № 1417 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 1. – Ст. 10

8. Типове положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та інвалідів, геріатричний пансіонат, пансіонат для ветеранів війни і праці, затверджене наказом Міністерства праці та соціальної політики України «Про затвердження типових положень про будинки-інтернати (пансіонати) для громадян похилого віку, інвалідів та дітей» від 29 грудня 2001 року №

549, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29 січня 2002 року № 67/6354 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 5. – Ст. 212.

9. Порядок призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги: постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2004 р. № 558 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 17. – Ст. 1188

10. Гірник О.О. Щодо проблеми удосконалення законодавства України про соціальне обслуговування / О.О. Гірник // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2014. - № 810. – с. 231-236.

11. Дубич К.В. Державне управління соціальними послугами: термінологічний аналіз / К.В. Дубич // Державне управління : теорія та практика. – 2014. - № 1. – с. 47-60.

12. Дубич К. Реформи соціальних послуг в Україні: сучасний стан і проблеми впровадження / К. Дубич // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України . – 2013. – № 1. – С. 211-218.

13. Концепція реформування системи соціальних послуг : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 квіт. 2007 р. № 178-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mlsp.kmu.gov.ua>

14. Кривобок Ю. Соціальні послуги у системі соціального захисту: проблеми та перспективи удосконалення в Україні / Ю. Кривобок // Політичний менеджмент. – 2012. - № 1-2. – с. 97-102.

15. Казанчан, А. А. Соціальне обслуговування як вид соціального забезпечення громадян України / А. А. Казанчан // Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Сер.: Юридичні науки : зб. наук. праць / гол. ред. В. М. Стратонов. - Херсон, 2013. - Вип. 2. - С. 42-44.

16. Кравченко М.В. Механізм децентралізації соціальних послуг в Україні / М.В. Кравченко // Демократичне врядування. – 2014. – Вип. 14. – Режим доступу: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk14/fail/kravchenko.pdf

17. Іваночко О. Щодо проблеми форм соціального обслуговування фізичних осіб в Україні [Електронний ресурс] / О. Іваночко // Вісник Львівського університету. Сер. : Юридична . – 2013. – Вип. 58. – С. 243-249.

18. Іляш О. Щодо перспективних напрямів підвищення якості соціальних послуг в Україні. Аналітична доповідь : [Електронний ресурс] / О. Іляш // Нац. ін-т стратег. досліджень : веб-сайт. - 2014. - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/763>.

19. Литвиненко, В. Співвідношення соціальних послуг і пільг у системі соціального захисту населення / В. Литвиненко // Юридична Україна : Щомісячний правовий часопис. – 2012. – № 11. – С. 124–127.

20. Литвиненко Л.М. Соціальні установи з надання соціальних послуг дітям і молоді / В.М. Литвиненко // Право і суспільство. – 2016. - № 3 (1). – с. 81-86.

21. Правове регулювання соціального обслуговування населення в сучасних умовах: проблеми теорії та практики : монографія / В.О. Гончаров, С.М. Прилипко , Л.П. Шумна, О.М. Ярошенко; За наук. Ред.. проф. Ярошенка О.М. – Харків : Юрайт, 2012. – 312 с.

22. Тищенко О.В. Законодавче забезпечення соціальних послуг в Україні: теоретико-правові проблеми / О.В. Тищенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2015. - № 33. – Т. 1. – с. 197-202.

23. Рунова Н. О. Правове регулювання соціального обслуговування в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення» / Н. О. Рунова. – Луганськ, 2011. – 19 с.

24. Синчук С.М. Щодо розмежування законодавчих понять «соціальна послуга» та «соціальне обслуговування» / С.М. Синчук // Сучасні проблеми трудового та пенсійного законодавства: матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 листопада 2015 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2015. – с. 252-256.

25. Соціальні послуги: як побудувати українську модель на європейських підходах / Проект ТАСІС «Посилення регіональних соціальних служб». — Київ, 2006. — 225 с

26. Сташків Б. Соціальне обслуговування у системі соціального забезпечення: правові питання / Б. Сташків // Право України. – 2005. – № 1. – С. 76-79.

27. Сташків Б. І. Право соціального обслуговування / Б. І. Сташків. — К.: «Знання», 2007. — 567 с.

28. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навчальний посібник / Б.І. Сташків. – К.: Знання, 2005. – 405 с.

29. Шумна Л.П. До питання правовідносин у сфері соціального обслуговування Актуальні проблеми права: теорія і практика: Збірник наукових праць / За ред. Л.І. Лазор. – Луганськ: Вид-во Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2011. – №21. – С. 599 – 605.

30. Шумна Л.П. До питання юридичних гарантій права громадян на соціальне обслуговування / Трудове право, право соціального забезпечення та сучасні проблеми проходження служби в органах внутрішніх справ: матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листопада 2011 р.) / за заг. ред. К.Ю. Мельника. – Х.: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2011. – С. 92 – 100.

Семінарське заняття № 8

на тему: Соціальні послуги, що надаються окремим категоріям осіб.

План заняття

1. Забезпечення населення технічними засобами реабілітації.

2. Забезпечення інвалідів автомобілями.
3. Санаторно-курортне лікування як вид соціального обслуговування.
4. Соціальні послуги, що надаються органами Міністерства охорони здоров'я України.

Контрольні питання

1. Чи забезпечуються автомобілями інваліди, які проживають в установах соціального обслуговування на повному державному утримання?
2. Хто здійснює фінансування витрат, пов'язаних з отриманням автомобілів?
3. Визначте підстави забезпечення інвалідів автомобілями.
4. Визначте коло осіб, які мають право на забезпечення автомобілями незалежно від медичних показань.
5. Назвіть коло осіб, які беруться на облік для забезпечення автомобілями.
6. Скільки автомобілів може мати в своєму користуванні інвалід, отриманих через структурний підрозділ соціального захисту населення?
7. Правове регулювання санаторно-курортного лікування.
8. Які технічні засоби вважаються реабілітаційними?

Теми рефератів

1. Соціальні послуги, що надаються бездомним громадянам.
2. Соціальне обслуговування біженців у пунктах їх тимчасового розміщення.

Питання для самостійного опрацювання

1. Соціальні послуги, що надаються безробітним.
2. Соціальні послуги, що надаються потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.
3. Ритуальне обслуговування громадян.

Тестові завдання

1. Для забезпечення автомобілями діти-інваліди беруться на облік після досягнення ними:
 - а) п'ятирічного віку;
 - б) семирічного віку;
 - в) десятирічного віку;
 - г) дванадцятирічного віку.
2. Датою забезпечення інваліда автомобілем вважається день:
 - а) подання заяви;
 - б) винесення позитивного рішення відповідним органом;
 - в) отримання транспортного засобу;
 - г) день експлуатації транспортного засобу.

3. До технічних засобів реабілітації не належить:

- а) протезно-ортопедичні вироби;
- б) спеціальні засоби для самообслуговування та догляду;
- в) меблі та оснащення;
- г) спеціальна наукова література щодо самообслуговування.

4. Поняття «вид соціальної роботи, спрямованої на відновлення основних соціальних функцій, психологічного, фізичного, морального здоров'я, соціального статусу сімей, дітей та молоді» відповідає терміну:

- а) соціальне обслуговування;
- б) соціальна реабілітація;
- в) соціальний супровід;
- г) соціальна профілактика.

Нормативно-правові акти та література

1. Про соціальні послуги: Закон України від 19 червня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — №45 . — Ст. 358.

2. Про поховання та похоронну справу: Закон України від 10.07.2003 № 1102-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — №7 . — Ст. 47.

3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — №16 . — Ст. 146.

4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — №46 . — Ст. 403.

5. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2006. - № 2. — ст. 36.

6. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей: Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 26. — Ст. 354.

7. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 4. — Ст. 18

8. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 48. — Ст. 409.

9. Державний стандарт надання притулку бездомним особам: затв. наказом Міністерства соціальної політики України від 22.08.2013 р. № 1447/23979 // Офіційний вісник України. — 2013. — № 68. — Ст. 2500.

10. Про організацію забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації, затв. Наказом Міністерства

Соціальної політики України від 29.01.2016 № 59 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 15. – ст. 611.

11. Положення про індивідуальну програму реабілітації інваліда: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 р. № 757// Офіційний вісник України. – 2007. – № 39. – Ст. 1547

12. Порядок забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, затверджений Постановою КМУ від 5 квітня 2012 р. № 321 // Офіційний вісник України . – 2012. – Ст. 1146.

13. Порядок взаємодії суб'єктів, що надають соціальні послуги бездомним особам, затверджений Наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету України у справах національностей та релігій, Державного департаменту України з питань виконання покарань 19.02.2009 N 70/411/101/65/19/32 // Офіційний вісник України. – 2009. – Ст. 1236.

14. Порядок забезпечення інвалідів автомобілями, затверджений Постановою КМУ від 19 липня 2006 р. N 999 // Офіційний вісник України. – 2006. – Ст. 2130.

15. Порядок призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги: постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2004 р. № 558 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 17. – Ст. 1188.

16. Про порядок надання платних соціальних послуг та затвердження їх переліку, затв. Постановою КМУ від 14 січня 2004 року № 12 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 2 (частина 1). – Ст. 42.

17. Порядок отримання застрахованими особами і членами їх сімей санаторно-курортного лікування, що сплачується за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, затв. Пост. правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності 25.02.2009 № 12 // Офіційний вісник України. – 2009. - № 30. – 1023.

18. Порядок забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчими органами міських рад, затв. Пост. Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 р. N 187 // Офіційний вісник України. – 2006. - № 8. – ст. 444.

19. Положення про медико-соціальну експертизу, затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. № 1317 // Офіційний вісник України. – 2009. - № 95. – ст. 3265.

20. Положення про центр медико-соціальної реабілітації дітей, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 6 вересня 1996 р. N 1072 // Офіційний вісник України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1072-96-п>

21. Типове положення про будинок дитини, затв. Наказом МОЗ України від 18.05.98 N 123 // Офіційний вісник України. – 1998. - № 23. – ст. 866.

22. Положення про центральну лікарсько-консультативну комісію Міністерства охорони здоров'я України, затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я України 25.04.2014 № 284 // Офіційний вісник України. – 2014. - № 59. – ст. 1619.

23. Положення про лікарсько-консультативну комісію, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 917 // Офіційний вісник України. – 2013. - № 100. – ст. 3666.

24. Белєвцова Я. С. Якісні соціальні послуги на трансформаційному етапі становлення українського суспільства / Я. С. Белєвцова. // Теорія та практика державного управління. – 2008. – № 4. – С. 261–265.

25. Гірник О.О. Щодо проблеми удосконалення законодавства України про соціальне обслуговування / О.О. Гірник // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2014. - № 810. – с. 231-236.

26. Дьяченко В. Концептуальні засади реформування системи соціальних послуг в Україні / В. Дьяченко // Соціальна політика і соціальна робота – 2007. – № 1. – С. 5–16.

27. Ковальчук Л. В. Система соціальних послуг в Україні / Л.В. Ковальчук // Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум. матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (17 червня 2016 р.). – Львів : Львівський інститут МАУП, 2016. – С. 94-98.

28. Литвиненко В. М. Видовий поділ соціальних послуг у законодавстві та теорії / В. М. Литвиненко // Актуальні проблеми держави і права . – 2008. – Вип. 37. – С. 101-105.

29. Іваночко О. Щодо проблеми форм соціального обслуговування фізичних осіб в Україні [Електронний ресурс] / О. Іваночко // Вісник Львівського університету. Сер. : Юридична . – 2013. – Вип. 58. – С. 243-249.

30. Право соціального обслуговування : навчальний посібник / Богдан Іванович Сташків . – Київ : Знання, 2007 . – 567 с. – (Вища освіта XXI століття).

31. Тарасенко В.С. Проблеми забезпечення права осіб на соціальні послуги та соціальні допомоги в Україні // Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 травня 2015 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 1 / відп. ред. М.В. Афанасьєва. – Одеса: Юридична література, 2015. – С. 554-556.

32. Ткаченко Ю. О. Особливості надання соціальних послуг в Україні / Ю.О. Ткаченко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2009. – № 24. – С. 333-336.

33. Чутчева О. Соціальне обслуговування: проблеми галузевої належності / О. Чутчева // Право України. – 2010. – № 12. – С. 252-259.

34. Шумна Л.П. Соціальна справедливість як один із основних принципів надання соціальних послуг/ Л.П. Шумна// Шляхи формування національної інноваційної системи та удосконалення інноваційного законодавства: матер. Всеукр. наук.- практик. конф. (м. Харків, 11 листопада 2011р.). – Х.: НДІ ПЗІР, 2011. – С. 164-168.

35. Шумна Л.П. До питання соціального захисту осіб, які утримуються в будинках-інтернатах // Право та державне управління: збірник наукових праць. – 2012. – №4(9). – С. 60-64.

36. Шумна Л.П. Види соціального обслуговування громадян України // Правове забезпечення соціальної сфери: зб. матер. IV Міжнар. наук. конф. студ., аспір., та молодих вчених / за заг. ред. д.ю.н., проф. Г.І. Чанишевої. – Одеса: Фенікс, 2013. – С. 476-479.

37. Шумна Л.П. Особи, які утримуються в будинках-інтернатах: питання соціального захисту // Розвиток законодавства про працю і соціальне забезпечення: здобутки і проблеми: тези доповідей та наукових повідомлень учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 5-6 жовтня 2012 р.) / за ред. В.В. Жернакова. – Х.: Право, 2012. – С. 445-448.